BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 61-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 275 Vineri 6 Octombrie 1944
10 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂȚI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni 4[illegible] lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 l. 460 lei-12 l. 900, RADIO U. 6 l. 600 lei - 12 l. 1000. Z. ȘTIINȚELOR 6 l. 600-12 l. 1000 lei, VESELIA 6 l. 450-12 l. 800 lei FR SUFLET 6 l. 320-12 l. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

RĂNIȚII NOȘTRI

Fiindcă nu mai auzim în apropierea Capitalei noastre bubuitul tunurilor și șuieratul sinistru al bombelor, suntem prea deseori dispuși să uităm că ne aflăm încă în războiu, într'un războiu sângeros, în care tinerii viteji, cad și mor pentru biruința unei cauze drepte și mari.

Ei ne apără de ororile războiului; lupta lor ne permite încetul cu încetul să revenim la viață și la activitate; jertfa lor împinge mereu hotarele vremelnice ale țării spre hotarele ei legitime și definitive.

Lectura fiecărui comunicat dimineața nu trebue să ne dea numai impresia de siguranță că nu mai avem de ce ne teme înapoia liniei de luptă. Frontul cu morții și răniții lui nu este o noțiune statistică. Frontul e eroism, vitejie și sacrificiu. Luptele sunt grele. Cei căzuți nu sunt puțini.

Astăzi, când atâția cer, fără să dea, ostașii își dau viața și sângele, făcându-și suprema datorie. Ei sunt azi cei dintâi dintre noi, cei cari au sarcina cea mai grea și și-o îndeplinesc cel mai bine.

Fiecare dintre ei lasă în urma lui un doliu, o neliniște sau o suferință, prin lupta lui sau prin moartea lui.

Cei răniți suferă în trupul lor martirizat. Gândurile noastre îi însoțesc cu emoție și îngrijorare. Dar în afară de aceste sentimente unanime ale opiniei publice, problema răniților noștri are și aspectu' hotărîtor al îngrijirilor medicale, al organizării spitalicești, al medicamentelor și pansamentelor necesare, al unei alimentații îndestulătoare și reconfortante, al convalescenței petrecute în bune condițiuni.

Publicul românesc a dovedit în totdeauna o mare solicitudine pentru răniții și bolnavii de pe front și și-a dat sub diferite forme contribuția lui la alinarea suferințelor lor.

El știe însă deopotrivă că multe din spitalele noastre nu mai pot fi astăzi utilizate: unele dintre ele au fost distruse de bombe sau incendiate; unele se află chiar pe linia frontului; unele nu mai pot fi utilizate din lipsa mijloacelor de transport potrivite; altele în fine, clădiri școlare, sunt redate destinației lor obișnuite.

Războiul, care consumă cu atâta repeziciune vieți și lucruri ,a micșorat stocurile de medicamente, de aparate și de pansamente. Dificultățile de comunicații fac mai anevoioase transportul răniților și aprovizionarea cu alimente a spitalelor.

Cunoaștem zelul și priceperea medicilor noștri, cunoaștem devotamentul și îndemânarea infirmierelor noastre, ca și opera neprețuită desfășurată de admirabila organizație a Crucii Roșii; știm că astăzi devotamente noui se pun în serviciul îngrijirii și ajutorării răniților.

Publicul nostru dorește să fie însă în ce măsură toată solicitudinea și tot spiritul de organizare al corpului nostru sanitar sunt puse în funcțiune pentru îndeplinirea acestei datorii capitale a poporului român față de cei căzuți pe front.

Desigur e în primul rând vorba de o operă de guvernare. Guvernul, printr'o acțiune coordonată poate decide, care sunt edificiile publice, pentru care destinația de spitale trebue să primeze asupra altora; care sunt lipsurile de material sanitar și medicamente străine, care ar putea fi împlinite la nevoe prin generozitatea și bunăvoința aliaților noștri; care sunt mijloacele de transport, care trebue puse în funcțiune pentru ospitalizarea răniților și aprovizionarea lor; care e personalul destinat asistenții și vindecării răniților și bolnavilor.

Nu ne îndoim că guvernul a pus această problemă pe primul plan al preocupărilor și activității lui. Dar sunt o mulțime de devotamente, gata să se ofere pentru lucru: sunt atâtea contribuții, care se pot colecta încă pentru alinarea suferințelor celor căzuți pentru țară; sunt încă atâtea posibilități de pus în serviciul unei organizări indispensabile.

Publicul românesc ar primi cu o adâncă satisfacție, orice informații oficiale, care i-ar permite să cunoască mai de aproape toată solicitudinea arătată celor mai buni din copiii țării și să știe sub ce formă, unde și cum și-ar putea aduce și propria lui contribuție.

CONSILIUL DE MINIȘTRI A DAT FORMĂ DEFINITIVĂ LEGII CHIRIILOR

Consiliul de miniștri s'a întrunit eri la orele 11 dim. sub președinția d-lui general de corp de armată C. Sănătescu.

Au participat, la desbateri și d-nii miniștri de stat: Iuliu Maniu, Const. I. C. Brătianu, Lucrețiu Pătrășcanu și Titel Petrescu.

Consiliul a examinat în continuare proectul de lege al chiriilor, căruia i s'a dat formă definitivă.

Proiectul inițial a suferit esențiale modificări, atât în ce privește principiile lui, cât și cotele de majorare.

Tot odată s'a dat legii o formă completă, fără să mai fie nevoie de trimiteri la dispozițiile vechei legi a chiriilor, așa cum prevedea proiectul inițial.

In această ultimă formă legea a fost trimisă Consiliului legislativ, urmând să apară zilele acestea în „Monitorul Oficial".

Legea chiriilor va intra în vigoare după 15 zile dela promulgarea ei.

Consiliul, după ce a rezolvat chestiuni curente, a luat sfârșit la ora 2 d. a.

ASPECTE BUCUREȘTENE

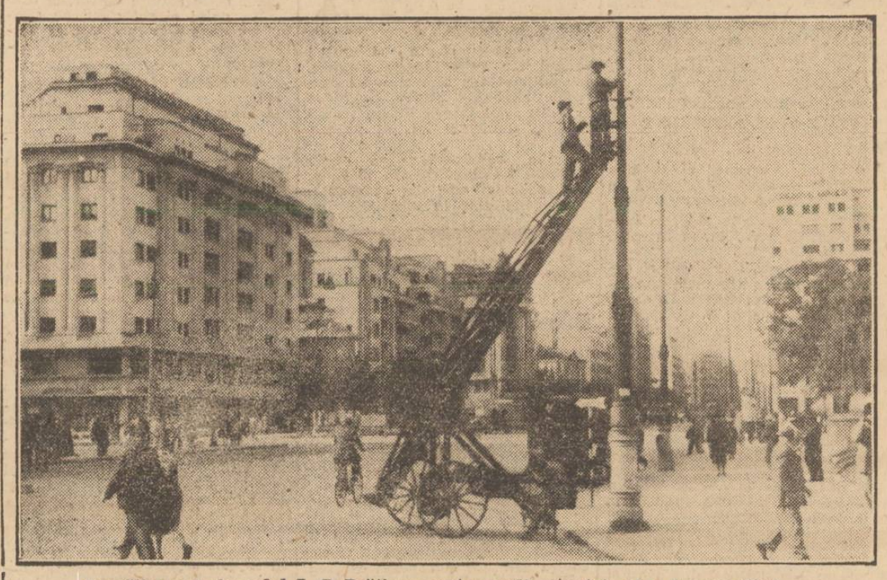

Pregătiri pe bulevardul I. C. Brătianu pentru mult așteptata zi a descamuflării

Noui progresiuni ale trupelor sovietice și române în centrul Transilvaniei

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 4 OCTOMBRIE 1944

In centrul Transilvaniei, trupele române, în legătură cu cele sovietice, au respins dârzele rezistențe inamice, realizând noi progresiuni în regiunile Sud Gilău și Nord-Vest Tg. Mureș.

In Vestul Transilvaniei și în Ungaria, pe frontul trupelor române, nimic important de semnalat.

Operațiunile din Ardeal, Banat și Ungaria

Pe ziua de eri, operațiunile militare depe teatrele de luptă din Ardeal, Banat și Ungaria, au păstrat în ansamblul lor aceleași caracteristici din ziua precedentă — adică:

— Continuarea desvoltării cu succes, de către trupele noastre și cele aliate ruse a acțiunilor ofensive în Transilvania de centru, în Banat și pe teritoriul iugoslav;

— Stăvilirea puternicelor reacțiuni ofensive germano-maghiare în Transilvania de Vest și pe teritoriul maghiar, operațiuni care au dus la un complet succes defensiv pentru trupele proprii și cele aliate ruse.

In Transilvania de centru, în zona cuprinsă între Tg. Mureș și Turda, unitățile noastre de infanterie și de munte trecute aproape pretutindeni la Nord de Mureșul superior și Arieș, au continuat cu vigoare atacul și în ciuda dârzei rezistențe inamice, pe un teren complet desfundat, au reușit să realizeze importante pătrunderi cucerind numeroase înălțimi în special în zona Nord-Vest Tg. Mureș și Nord Câmpia Turzii.

In zona păduroasă la Est de Someșul Rece, trupe române de munte, în legătură cu forțe aliate ruse, — atacând cu vigoare în direcțiunile Gilău și șoselei care duce dela Gilău la Cluj — au reușit după lupte îndârjite să pătrundă adânc în pozițiile inamice, aflându-se în seara zilei pe înălțimile situate respectiv la 5 km. Sud Gilău și 15 km. Sud-Vest Cluj.

In acest sector, trupele noastre au luat numeroși prizonieri, cauzându-se totodată inamicului grele și sângeroase pierderi.

In Transilvania de Vest și pe teritoriul maghiar, luptele cu caracter schimbător continuă, trupele noastre și cele aliate ruse făcând față cu succes reacțiunilor germano-maghiare în zona Salonta și Gyula.

In zona Vest Timișoara și în Banatul de Sud, rezistențele inamice înfrânte sunt împinse spre și peste frontieră în direcțiunile Vest și Sud-Vest.

Puternice forțe aliate ruse înaintează adânc pe teritoriul iugoslav.

POZIȚIA MONETEI ȘI ECHILIBRUL ECONOMIC AL ȚĂRII

Vizita d-lui mini stru al Finanțelor general de divizie Gh. Potopeanu la Banca Națională a României

Marți 3 Octombrie 1944 la ora 12, d. ministru al finanțelor, general de divizie Gh. Potopeanu, însoțit de d. subsecretar de stat dela acest departament, Dimitrie Iordan, au făcut obicinuita vizită oficială la institutul nostru de emisiune.

Inalții demnitari au fost primiți de întregul consiliu general al Băncii Naționale a României.

Cuvântarea d-lui guvernator I. Lapedatu

D. guvernator I. Lapedatu după ce a salutat pe d-nii miniștri, s'a adresat d-lui general Potopeanu cu următoarele cuvinte:

„Pe domnia-voastră, domnule general, avem plăcerea să vă cunoaștem și apreciem încă din trecuta dvs. activitate la ministerul economiei naționale.

„Azi avem satisfacția de a vă avea titular atât la ministerul finanțelor cât și la cel al economiei naționale, cele două departamente deci, cu care avem cele mai multe și mai strânse chestiuni de colaborare comună. Greutățile și dificultățile sunt însă, neasemuit mai mari, găsindu-ne încă în plin război, cu enorme sarcini financiare și într'o epocă de adânci frământări sociale pentru viitoarea așezare a Țării. Totuși, cunoscând modul de a lucra al d-voastră, temeinicia și grija ce o puneți în toate lucrările, avem convingerea că printr'o dreaptă cumpănire a intereselor ce suntem chemați a susține ca îndrumători în politica financiară și monetară a institutului de emisiune, prin sprijinul și ajutorul reciproc și mai presus de toate, printr'o bună înțelegere și devotament pentru binele țării, de care suntem cu toții pătrunși, vom izbuti să facem față tuturor acestor greutăți și dificultăți.

„In această nădejde ne îndrituește și prezența la conducerea ministerului finanțelor a distinsului dvs. colaborator, excelent cunoscător al problemelor financiare și monetare, d. ministru Iordan.

„In ce ne privește pe noi, ne măgulim a crede că ne cunoașteți îndeajuns și sunteți convinși că vom face totul pentru ca să vă înlesnim — la rândul nostru — îndatoririle ce le aveți la departamentele dvs. față de țara în războiu și țara muncitoare în domeniul economiei naționale.

„Indelungata coaborare dintre noi. membrii acestui consiliu, a statornicit o perfectă unitate de vederi atât în privința conducerii Băncii Naționale, cât și a grelelor îndatoriri ale ceasului de față. Nu ne vom ocupa astăzi de aceste multiple îndatoriri. Vrem totuși să vă încredințăm că suntem conștienți și ne considerăm de cea dintâi obligație a noastră să dăm guvernului Țării întregul concurs al Băncii Naționale a României, pentru a-și putea îndeplini onorabil obligațiunile financiare luate prin convenția de armistițiu.

In acelaș timp vom căuta să punem la dispoziția activității economice din țară, mijloacele de care în mod real și util va avea nevoie și în urmă, având experienta trecutului, vom căuta să rezolvăm problema monetară în Transilvania eliberată, în condițiunile cele mai potrivite intereselor acestei provincii.

Ne dăm seama că, chiar și numai aceste trei sectoare ale îndatoririlor zilei de astăzi vor cere mijloace financiare foarte importante și un efort considerabil din partea Institutului de Emisiune și a națiunii întregi. O sporire a circulațiunii fiduciare nu va putea fi evitată. Grija noastră comună trebue să fie însă să atenuăm pe cât va fi cu putință efectele monetare și economice ale acestor istări de lucruri. Aceasta este problema care primează pe toate și care trebue să formeze preocuparea noastră de căpetenie.

Răspunsul d-lui ministru general Potopeanu

A răspuns d. ministru al finanțelor, general Potopeanu, printr'o substanțială cuvântare în care s'a ocupat de raporturile dintre ministerul Finanțelor și Banca Națională a României, schițând și un program de activitate. Reproducem în cele ce urmează această cuvântare:

Printr'o fericită întâmplare, prima mea vizită oficială la In-

(Continuare in pag. 2-a)

Eri pe str. Lipscani

PROBLEMA ZILEI: TRANSPORTURILE

Am spus-o în mai multe rânduri, că, în împrejurările de azi, criza mărfurilor ca și scumpetea lor pe piețele de desfacere, se reduc în ultimă analiză la o criză a transporturilor. Dacă însă faptul esențial pe care trebue să-l reținem din această constatare este că centrul crizei nu trebue căutat într'o producție deficitară și nici într'o gravă istovire a disponibilităților existente, ci numai în întreruperea sau încetinirea momentană a curentului de circulație a bunurilor care împiedecă refacerea stocurilor în centrele de mare consum, aceasta nu înseamnă de fel că am și inlăturat în fapt elementele crizei. Punând în centrul atenției noastre problema transporturilor trebue să ne dăm seama că abia acum încep greutățile, că abia din clipa aceasta trebue să încecim sforțările pentru punerea pe roate a acstei arzătoare chestiuni.

Este poate cea mai serioasă și cea mai dificilă problemă a clipei de față. Să nu ne facem deci ilu zia că ea poate fi soluționată biurocratic prin decrete sau simple decizii, în lipsa unui plan de bătae bine conceput și cu energie executat și fără să aibă la spate o voință fermă, un spirit organizator prin excelență, o coeziune și o disciplină desăvârșită a sforțărilor. In imprejurările excepționale de azi, problema transporturilor la noi este o problemă de inițiativă și de ingeniozitate, care să folosească la maximum toate posibilitățile, dar și toate competințele de care dispunem.

In ordinea urgenței, pe lângă transporturile alimentare, avem transporturile de combustibil și în deosebi de lemne de foc, care au întârziat mai mult ca în orice alt an posibilitățile de aprovizionare ale populației în vederea iernei.

Chestiunea însă nu se soluționează prin repetate adrese trimise exploatatorilor de păduri. Lemne tăiate sunt îndeajuns la locurile de exploatare. Pe o rază de o sută de km. în jurul Capitalei există stocuri îndestulătoare pe șantierele de exploatare, pentru acoperirea nevoilor de combustibil ale populației bucureștene. Depozitele Capitalei sunt totuși goale; pe rampe sosesc prea puține vagoane și cu prea dese întreruperi. Cât e încă timpul favorabil trebue să se depună toate silințele pentru intensificarea transporturilor. Mai târziu va fi mai greu, poate chiar cu neputință.

Problema trebue luată în serios, înainte de a se agrava. Nu trebue să uităm că în prezent, datorită întoarcerii evacuaților și exodului refugiaților, Capitala este azi supraopulată, iar satisfacerea sau nesatisfacerea necesităților de prim ordin (hrană, locuință, căldură) pun în joc probleme fundamentale de liniște și ordine socială.

De aci râvna și atenția ce trebue să acordăm deslegării satisfăcătoare a problemei transporturilor.

Nici o zi pierdută, nici un efort amânat, niciun sacrificiu precupețit. Numai așa vom ieși ușurați deasupra nevoilor.

LEGEA PENTRU COMBATEREA SPECULEI VA FI MODIFICATĂ

In urma aprobării delegației economice a guvernului legea pentru combaterea speculei și sabotajului economic va fi modificată. A fost numită o comisie de juriști care studiază amendarea dispozițiilor anticonstituționale (desființarea pedepsei cu lagăr, etc.) și care va propune reintronarea principiilor de drept comun în materie penală, fără să se stinghereasă procedura acelerării judecăților și asigurarea prin mijloace suplimentare a unui control efectiv.

RĂSPUNDERE SOLIDARĂ ȘI INDIVIZIBILĂ

Se spune că ar fi vorba ca „epurația" și cercetarea vinovaților cari au dus țara la marginea prăpastiei, să se facă deocamdată numai pentru perioada antonesciană, urmând ca ulterior să se extindă cercetările și în epoca anterioară dictaturei antonesciene.

Dacă știrea este exactă, se va săvârși o gravă eroare.

Vinovățiile pentru toate nenorocirile cari s'au abătut asupra țării și a neamului, nu pot fi separate unele de altele. Ele sunt indivizibile. Ele au decurs unele din celelalte în mod fatal. Ele constituesc un lanț neîntrerupt. Orice descriminare poate duce la absolviri nedrepte care ar micșora valoarea morală a sancțiunilor ce vor fi aplicate celorlalți.

Inlănțuirea vinovățiilor impune înlănțuirea sancțiunilor. Acela care trânteste victima la pământ este tot atât de vinovat ca și acela care, grație acestui fapt, îi implântă cuțitul.

A se fixa o dată luată la întâmplare, la mijlocul drumului nefast al nenorocirilor, înseamnă a minimaliza însăși problema epurației vieței noastre publice și a naște bănueli în ce privește nepărtinirea.

Pe dealtă parte se va ușura apărarea ultimilor vinovați cari vor putea arunca asupra predecesorilor lor răspunderea faptelor lor pe care le va arăta drept consecințe fatale ale situației găsite.

Să se înceapă deci cu începutul, nu cu sfârșitul. Și începutul îl cunoaște toată lumea: l-a precizat însuși ministrul de externe, d. Gr. Niculescu-Buzești în recentele sale declarațiuni făcute ziarului nostru. D-sa a spus:

„Dacă vrem să așezăm problema răspunderilor în adevărata ei lumină, trebue să măsurăm drumul parcurs din 1936 până la politica regimului Antonescu".

Și mai departe, ministrul de externe a precizat:

„Se pune întrebarea dacă regimul Antonescu este singurul răspunzător de această evoluție nefastă a politicei României. La această întrebare nu ezit să răspund: nu. Răspunderea regimului Antonescu aruncă o umbră asupra vinovăției altora prin simplul fapt că sub acest regim a sosit scadența care a făcut poporul român să sufere atât de dureros consecințele unor greșeli care se datoresc nu numai regimului Antonescu dar și altor regimuri. Răspunderile vor trebui deci să fie complete pentru a cuprinde pe toți vinovații. Toți cei ce au împins politica României pe căi rătăcite și contrare interesului național, vor trebui să dea socoteala de actele lor".

Și ca o concluzie logică, d. Gr. Niculescu-Buzești adaugă:

„Răspunderile sunt solitare și indivizibile".

Suntem cu totul de acord cu acest mod de a vedea și deaceea socotim că ar fi o gravă greșeală dacă, într'adevăr, epurația și cercetarea răspunderilor s'ar începe cu regimul Antonescu lăsându-se pentru mai târziu pe ceilalți.

Experiența ne-a arătat ce înseamnă acest „mai târziu".

Deci nu mai târziu ci imediat și egalitate de măsură pentru toți vinovații.

După străpungerea liniei Siegfried, trupele americane înaintează pe teritoriul german

Cucerirea localității Ubach

Londra, 4 (Rador). — Robert, Reuben, corespondentul agenției „Reuter" pe lângă armata I-a americană, anunță Marți noaptea:

Trupele armatei I-a au desăvârșit pătrunderea definitivă în linia Siegfried la nord de Aachen, cucerind Marți localitatea Ubach, printr'o înaintare de 4 mile. Această localitate se găsește la o milă și jumătate dincolo de frontiera germană, la sud de Geilenkirchen.

Alte forțe americane, dând lupte crâncene din casă în casă, înaintează dealungul străzilor din Oberloon, la 15 mile spre sud-est de Nijmegen.

Oberloon este împresurat de trupele americane.

Purtătorul de cuvânt al armatei I-a americane a declarat Marți noaptea: „Progresul este foarte satisfăcător. Ne dăm seama că am străpuns definitiv linia Siegfried în apropiere de Ubach".

Probabil că bătălia cea mai înverșunată din cadrul acestei ofensive atât de dramatice are loc acum în pădurea dela răsărit de calea ferată și dela sud de orașul Palenberg. Trupele din ambele tabere luptă prin noroi și ploaie. Trupele americane au luptat prin pădure timp de două zile, suferind oarecari pierderi. Marți, ele și-au deschis drumul în afara pădurii.

Trupele care luptă în Oberloon au întâlnit puternică opoziție de tunuri anti-tanc și câmpuri minate.

In apropiere de Aachen, focul defensiv german a fost deasemeni puternic. Prizonierii germani declară că trupele germane folosesc tancuri-pitice, conduse prin radio.

Trupele aliate înaintează dincolo de Ubach

Londra, 4 (Rador). — **La cartierul general aliat s'a declarat Miercuri dimineața că trupele aliate înaintează dincolo de Ubach.**

Mai spre sud au fost realizate progrese în regiunea Merkstein.

Armata sovietică a inceput un mare atac impotriva Clujului

Londra, 4 (Rador). — **Intr'o privire asupra frontului de răsărit, Michael Fry, redactor al agenției „Reuter", scrie:**

Intr'o nouă străpungere făcută spre Belgrad peste frontiera românească, trupele sovietice au cucerit orașul jugoslav Petrovgrad, situat la 65 km. spre nord de Belgrad. Cucerirea acestui oraș, care se află pe calea ferată Belgrad-Budapesta, a fost anunțată în comunicatul sovietic din noaptea trecută. El a fost cucerit de armata sovietică ce înaintează spre sud și sud-vest de Timișoara. Trupe din această armată au cucerit și orașul Bela Terceva, la circa 75 km. spre nord-est de Belgrad, precum și alte 50 localități din Jugoslavia, la nord de Dunăre.

Amenințarea Belgradului dinspre răsărit evoluează deasemeni satisfăcător. Rușii și-au deschis drum prin lupte în mai multe locuri și localități din Jugoslavia, la sud de Turnu Severin. Una din aceste localități se găsește la 165 km. de Belgrad. Știri anteriore arătau că elemente ale armatei roșii se găsesc în această regiune la 130 km. de Belgrad.

Forțele mareșalului Tito operează destul de puternic la sud de Belgrad, fiind semnalate în ultima vreme la vreo 35 km. de capitala Jugoslaviei.

Rușii acționează deasemeni și în Transilvania de nord. Astfel postul de radio ungar a anunțat noaptea trecută că rușii au început un mare atac împotriva Clujului, capitala acestei provincii românești.